

være Nogen her, der vilde sige Nei til Fordringen. Ved Siden deraf maa man dog gjøre opmærksom paa, at medens man allerede tidligere baade i Landsstinget og her, stærkest det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille), har gjort gjældende, at man ikke i Lovforslaget og dets Anmærkninger har kunnet paavise nogen Grændse for de Beføstninger, som Lovforslaget vilde medføre, vil dette jo være Tilfældet i langt høiere Grad, saaledes som det nu foreligger, idet det er uvist, hvor vidt der skal være Hverdagsundervisning eller ikke, saa at man ikke veed, om Beføstningen muligen kunde blive dobbelt saa stor som beregnet. Det er lagt i Guderens Skjød, og man er ikke i Stand til herfra at kunne bestemme, hvilket Omfang Beføstningerne vilde faae. Vist er det, at vore Lærere trænge til en Forbedring af deres Lønning, for saa vidt man ikke her vil anerkjende den Fremgangsmaade, som er forsøgt fra den nuværende Ministers Side. Men hvad angaar dette Spørgsmaals heldige Løsning, er der altid Afgang til at kunne forbedre disse Lønninger ved Bevilling, og det er den Wei, vi allerede ere slaaede ind paa, og det er mig bekendt, at den Bevilling, der blev givet i indværende Finantsaar, er bleven modtagen med en overordentlig Grad af Tilfredshed fra Lærernes Side.

Det forekommer mig, at, dersom man med Grund skulde kunne betegne dette Lovforslag som et godt Lovforslag fra Statskolens Synspunkt, maatte det indeholde væsentlig to Ting, at der blev paabudt — naar man nemlig staar paa Rvængens Stade — Heldags-Hverdags-Undervisning og som Supplement dertil — som det ganste rigtig blev yttret af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund) og er udtalt af flere andre ærede Medlemmer — ydet Opholdspenge til de Børn, der søge Skolen, thi det One er en nødvendig Følge af det Andet. Det vil være en Konsekvens af Statskolens og Skolevangens Stade, og jeg kunde forstaa, at dens Venner vilde hilse et Lovforslag, som indeholdt saadanne Bestemmelser, med Tilfredshed. Efter min Opfattelse maa vi imidlertid holde fast paa, at den offentlige Skole ikke alene af Navn, men virkelig af Gavn bliver en Kommuneskole, en saadan Skole, hvis Ordning væsentligst er lagt i Kommunens Haand, imedens man forbeholder Mindretallet, som ikke kunne sætte deres Billie igjennem, Ret til at benytte Friksolen. Den offentlige Skole maa først og fremmest være en Kommuneskole. Men har nogen af de ærede Medlemmer set dette Lovforslag igjennem og søgt efter de Punkter, paa hvilke Kommunernes Ret er bleven hævdet, vilde de komme til et ganste forbausende Resultat. De Steder, hvor der hjemles Kommunalbestyrelsen nogenjomhelst uafhængig eller blot delvis uafhængig Ret, ere først § 2, hvor det hedder: Intet Barn kan forblive i Skolen ud over

det fyldte 15de Aar, med mindre Kommunens Bestyrelse efter Skolekommissionens Forslag giver sit Samtykke dertil — altsaa, Kommunens Bestyrelse skal ikke en Gang selvstændig have Lov til at bestemme, om Barnet kan blive i Skolen ud over det fyldte 15de Aar, men kun efter Skolekommissionens Forslag. Det var nu en lille Ret for Kommunen. Dernæst er der § 3; der kommer egentlig Kommunens Ret frem. Det er nemlig Retten til at ifjende Bøder for Mangel af Anmeldelse om Børnernes Flytning. Der skal Kommunens Bestyrelse ifjende Bøder fra 50 Ore til 5 Kr. Dernæst § 4, hvor det hedder, at Kommunalbestyrelsen har at anse med Bøder fra 2 til 25 Kr. Endvidere § 5, hvorefter Kommunalbestyrelsen har at indkalde de Forsømmelige til at modtage en Udvarsel i Kommunalbestyrelsens Overværelse. Endvidere § 10, hvorefter Kommunalbestyrelsen efter Samraad med Skolekommissionen har Lov til at antage Lærere i Forstkolen. Naar man har nævnt disse Bestemmelser og endelig Bødestemmelsen i § 25, hvorefter Kommunalbestyrelsen ogsaa har Ret til at ifjende Bøder indtil 50 Kr., vil hermed al den Ret være udtømt, som dette Lovforslag hjemler Kommunalbestyrelserne. Det vil altsaa sige, at den i det Væsentlige indskrænker disse til at udføre Bøddeltjenesten ved at ifjende Børnene og Lærerne Bøder. Ved Siden deraf er det ikke desto mindre Kommunalbestyrelsen, der har hele Arbeidet paa Skolens Omraade. Jeg tror, at vi i den Henseende ere inde paa en overordentlig farlig og urigtig Wei. Medens vi skulde have bygget vor hele folkelige Frihed paa Kommunalbestyrelsernes Myndighed og saaledes bygget op fra Neden, ere vi ganste vist i Aarens Løb naaede til, at Kommunernes Ret og Myndighed er indskrænket til det mindst Mulige, medens deres Arbejde er voget i Aarens Løb i en ganste foruroligende Grad. Det kommer snart dertil, at Kommunalbestyrelserne kun ere Regjeringskontorer til Udførelse af det Arbejde, som bliver dem befalet af de overordnede Autoriteter. Dette forekommer mig at være at vende Forholdet paa Hovedet, at vi, naar vi søge at gjenneføre en saa vidt som muligt gaende Selvstyrelse fra Lovgivningsmagtens Side, i den Grad slaa en Streg over Kommunernes Selvstændighed, som vi gjøre, og som jeg ikke har set noget Lovforslag gjøre i saa stort et Omfang som det her foreliggende. Jeg skal til Exempel nævne § 18, hvor der handles om Udarbejdelsen af Skoleplaner. Planen for hver Kommuneskole bliver udarbejdet af Skoledirektionen, og den forelægges derpaa Kommunalbestyrelsen, og naar den er vedtaget i et Møde, hvortil Skolekommissionen er tilkaldt, tilbagefendes den til Skoledirektionen til Prøvelse og eventuel Stadsfestelse; men i Tilfælde af Uenighed og ved Spørgsmaal om Oprettelse af faste Lærereembeder afgjøres Sagen af Ministeriet. De